

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

35. Palatium Gubern. & titus eius incolendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

fundamenta non mittunt alia nisi quod diuturno verberere solum cogunt & solidant, aut si fururus est lateritius ædium procinctus, ad sex pedes circiter fodiunt, ex quo fit vt muri quibus ex latere suas vrbes cingunt, statim vt immauerit aquis solum, passim ruinam trahant, ipsique fornicibus tum subterraneis, tum editioribus abstineant, sintque admodum rari qui aliter habitent quam in plano; sea larum quippe laborem refugiunt, & ab earum pondere subiectis ædibus casum timent, quanto igitur in altum non audent, tanto se in plana latius portigunt, vt mirum non sit vrbes innumeras ad viginti miliaria complecti, cum præsertim ad ædes saltem nobilium & literatorum accedant horti, labyrinthi, viuaria, & huiusmodi ingeniorum laxamenta, etsi autem ex ligno, Sinarum constet ædificatio, nihil tamen ad normam architectonica doctius; pulchrius ad maiestatem, & elegantiam; ad usum commodius, aula capax nec vna; ordo conclauium ædibus congruus, lumen conclauibus vix vnquam ex foris, & compitis, immodestos censent fenestra prospectus, laquearia columnis imponunt; parietes suo illo gummi venaculo velut obducta crystallo illinunt, omni prius florum, & auium, aliarumque formarum varietate picturatos, colore nunquam intermorigo: quamobrem nudos malunt, plurisque faciunt, quam serico tectos, quod illic multo est vilius, sed appendunt his tabulas antiquæ manus, quibus summum pretium vetustas facit. Supellex reliqua omnisque ornatus ad æmulationem parium, ad oculorum ambitum & laudem plausumque officiosè visentium. Sed palatijs, quæ esse tam multo paulo ante scripsi longè est magnificentior dignitas splendoris commoditatis, & deliciarum, vnus illorum ichnographiam penes me seruo, ab eo descriptam, qui frequenter illic subierat, & perspexerat omnia diligenter; vnus ex icone licet cætera cogitare vt quæ vno sermone ab exemplo omnia ducantur, in quo palatium Sinenfis Mandarinum dum subiicio spectandum, mores vna illorum aliquos attingo laude sua dignos, de quibus postea explicatius dicendum. Imprimis itaque vastam ateam cancelli ambiunt, in quam iura poscentes conueniunt. Ingressis procul è regione murus tres obicit portas, media solis magistratu vel functis vel præditis seruat; Literatis dextra; vulgo & militibus sinistra; sed qui sistuntur ad tribunal rei, dextra introgressi, sinistra exeunt, absurdo personæ opposito. Inducunt hæc tres eandem in aream, in qua patet austro obuersa ingens basilica (qui situs est optimus ædificiorum) illic Mandarinus, bis planè quotidie ad cognoscendas causas sedet: vtrisque ad latera excurrunt Ministrorum habitationes, quos in prouinciam veniens Mandarinus magistratui addictos inuenit; eosdemque successuro relinquit, cuius sanè prudentis constantiæ ratio alibi constabit. Sunt verò Famuli, Ephebi, Scribæ, Tabelliones honorarij perferendis mandatis, & nuntijs, Apparitores, Satellites, Tibicines, numerosa capitum centum familia suis quique percommode mansionibus digesti. Inde ianua vna proceditur in aliam aream, vbi aula cogendo.

35.
Palatium
Gubern. &
ritus eius in-
colendi.

do publicis de rebus consilio, à qua cæteri omnes excluduntur: sequitur addicta priuatim Mandarinò domus, & ei quam duxit vndecumque mittatur familiæ; illuc subitur per aræ septum, capax & eximie ornatum. Hinc ne quis pedem extra limen ferat, nedum liberè vagetur; ac ne quis extraneus possit cum familiaribus colloqui, præfunt foribus custodes cum centum oculis, & totidem clauibus, ac seris quæ domino etiam prodeunte signantur; cum redit an saluum sigillum explorantur: nullus æquè carcer tam sollicitè custoditur. Vni quotidie semel fas est exire œconomò, sed statim redituro; Mandarinò enim postquam primò accepit adeuntes, legenda tradit œconomòs emptu necessaria in illum diem, quæ vbi coemerit, mox domi claudendus se recipit, nec affatu quemquam, nec aspectu ausus conuenire: illa vero emit solummodo, quæ Mandarinus ad marginem probare se minio notat; nec potest œconomò vendi, nisi quod signauerit Mandarinus, vt cui debeat pars consueti pretij tertia remitti: empta nec foribus, nec fenestris domum inferuntur: nusquam enim patent quibus possit cum externis agi, sed versatili turricula, qualem habent nostri Parthenones. Quintum denique atrium extremo clauditur gyneceo, vbi solitaria femina, nihilo seuerius ab aspectu familiæ abstinent, quam familia ab externis; habetque hæc vltima Palatij regio latifundia hortorum ad omnem exulta, plantarum & fontium voluptatem, & solitudinis illius tam duræ leuamentum. Hæc paucis lineis, comprehensa Palatiorum descriptio quæ magistratu fungentibus attributa sunt Mandarinis, partim Leonum ad fores marmoreis statuís, partim dignitatis insignibus propriis, facile ab aliis primo intuitu secernuntur; sed elaboratis potissimum solerti opere turribus duabus ex quibus musici, variorum concentu sonorum prodeuntem foras dominum prosequuntur, & excipiunt redeuntem: habent enim & suam Sinenses sonorum & vocum musicam minimè inuicendam, longeque ab nostris, dissimilem & æquè nulla iis sapit vt quæ instrumentis & flatu editur, si tamen potest monotonum placere, nec vlla modorum conuenienti oppositione, ac varietate figuratum: centum audias cantorum turbam vnus eiusdemque notæ proflare sonum, & quod magis mirum ab audientibus plausum ferre velut ad editos è cælo cantus, quibus addi harmoniæ nihil possit. Facit hæc forte Sinarum ad genium musica, grauem, valdeque compositum, secus ab iis leuitatis damnanda si suauitates modorum sectaretur; quanquam nostris etiam cantibus eorumque instrumentis mirificè oblectantur, artem musicam illic floruisse docent vetera Confusij scripta: tradit hic summus apud Sinas viuendi, & regendi magister, carentem musica rempublicam, dissonam esse confusionem morum non minus quam vocum; sed hanc antiquæ musices gloriam vel ætas obruit, vel Imperator Cin, iussis qui eam docebant incendi codicibus, de quibus certius cum libro proximo, Riccius Nanchini symphonix regiæ cui intererat proferemus testem. Constat quidem ex

36.
Musica Sina.